

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 810

van **KLAAS SLOOTMANS**

datum: 9 augustus 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Taalgebruik bij opleidingen en examens

In het jaarverslag van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) over het jaar 2022 lezen we op pagina 174-176 dat VDAB aan de VCT kennelijk een vraag om advies heeft gericht over het gebruik van andere talen dan het Nederlands voor wat betreft het verstrekken van opleidingen en het afnemen van examens.

Een dergelijk beleid is strijdig met de wet. Artikel 36, § 1, 1°, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt dat de bestuurstaal van de diensten van de Vlaamse Executieve het Nederlands is. Een eventueel andersluidend advies van de VCT, dat overigens niets anders is dan een niet-bindend advies dat de wet niet kan veranderen, om gebeurlijk toch andere talen toe te laten bij opleidingen en examens verandert daar niets aan.

1. Wat was de precieze vraag van VDAB aan de VCT in verband met opleidingen en examens?
2. Sinds wanneer gebeuren opleidingen en examens in andere talen en op wiens initiatief werd dit ingesteld?
3. Kan de minister een overzicht geven van de opleidingen in andere talen over het jaar 2022 (afzonderlijk) en het huidige jaar (tot op heden) en de talen waarin deze werden verstrekt?
4. Wat is de juridische waarde van een attest van die anderstalige opleidingen, gelet op het feit dat alleen het Nederlands de bestuurstaal is?
5. Kan de minister mededelen hoeveel personen aan elk van die anderstalige opleidingen deelnamen en hoeveel van hen slaagden bij de examens (per opleiding en per taal)? Wat is de verhouding met dezelfde opleidingen die in het Nederlands werden gegeven?
6. Wanneer en waarom werd een dergelijke vraag om advies aan de VCT gesteld gelet op de duidelijke regel die is voorgeschreven in de gewone wet van 9 augustus 1980, die het Nederlands als bestuurstaal voorschrijft?
7. Hoe interpreteert de administratie het advies dat door de VCT werd gegeven, kennelijk een advies contra legem, en wordt dat toegepast?
8. Hoe wordt dat praktisch georganiseerd, gelet op het feit dat ambtenaren van VDAB enkel verplicht kunnen worden in het Nederlands te communiceren? Wie zijn de lesgevers van die anderstalige opleidingen?
9. Wat is de kostprijs van heel die operatie in verband met anderstalige opleidingen en examens (over 2022 en 2023 tot op heden, ieder afzonderlijk)?

10. Hoe beoordeelt de minister die gang van zaken in het licht van de wet van 9 augustus 1980?

11.

ANTWOORD

op vraag nr. 810 van 9 augustus 2023

van **KLAAS SLOOTMANS**

1. Zie bijlage 1
2. Het (uitzonderlijk en in beperkte mate) aanbieden van opleidingen en examens in andere talen gebeurt steeds vertrekkend vanuit de taalwetgeving en steeds met als doelstelling nieuwkomers Nederlands te leren en snel na aankomst in Vlaanderen op te leiden en te activeren.
3. In 2023 organiseerde VDAB een proefproject nascholing vakbekwaamheid (code 95) in het Nederlands en Russisch voor Oekraïners die in het bezit zijn van een rijbewijs C.

Daarnaast werden twee proefprojecten van eendaagse opleidingen met examen VCA-B voor anderstaligen georganiseerd in 2022 en 2023, in het Engels, Spaans, Slovaaks en Oekraïens.

4. Na de nascholing vakbekwaamheid krijgen kandidaten een attest voor het volgen van deze opleiding, aanwezigheid is voldoende. Het attest wordt uitgereikt door het Departement Mobiliteit en openbare werken (MOW), op basis van de door VDAB geregistreerde aanwezigheden.

Na het volgen van de opleiding met een duurtijd van 8u en het slagen voor het examen VCA-B in een andere taal, krijgen de deelnemers een VCA-B attest. Het attest heeft dezelfde waarde als een Nederlandstalig VCA-B attest en is te vinden in het Belgische diplomaregister, met vermelding van de taal waarin het attest werd behaald.

5. Aan de bijscholing vakbekwaamheid voor Oekraïense nieuwkomers namen 7 personen deel. Het is een opleiding zonder testing of examens die bestaat uit het verplicht volgen van 35u nascholing, aanwezigheid is voldoende om een attestering te krijgen. Er zijn dus geen slaagcijfers beschikbaar en bijgevolg is er geen vergelijking mogelijk met de opleidingen in het Nederlands.

Aan de opleidingen en examens VCA-B voor anderstaligen namen 32 personen deel: 21 in het Oekraïens, 9 in het Engels, 1 in het Spaans en 1 in het Slovaaks. Van die 32 zijn er 3 waarvan het resultaat nog niet bekend is (Spaans, Slovaaks en Oekraïens). Van de overige 29 waren er 19 geslaagd, goed voor een slaagpercentage van 65,52%. Van de 10 niet-geslaagde deelnemers hadden er 7 de opleiding in het Engels gevolgd en 3 in het Oekraïens. Het slaagpercentage van opleiding en examen VCA in het Nederlands bedroeg 69% in 2022. Voor 2023 zijn er nog geen cijfers beschikbaar.

6. De vraag werd gesteld op 17 december 2021, vanuit de nood van medewerkers van VDAB aan concrete handvatten voor het omgaan met de grote talige diversiteit van klanten binnen de dienstverlening. Een derde (27,6%) van de niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij VDAB kent weinig of geen Nederlands.
7. Als de vier cumulatieve voorwaarden voor het gebruik van andere talen uit de adviespraktijk van de Vaste Commissie voor taaltoezicht vervuld zijn, kunnen VDAB-medewerkers tijdelijk en uitzonderlijk andere talen gebruiken voor specifieke

doelgroepen. Ze doen dit altijd in combinatie met het Nederlands, benadrukken het belang van Nederlands voor werk en maatschappelijke participatie en geven opdrachten om Nederlands te leren en te oefenen.

De frequentie, de talen en de omstandigheden worden niet geregistreerd.

Daarnaast is VDAB verplicht om met inwoners van faciliteitengemeenten die het vragen te communiceren in het Frans.

8. VDAB verplicht haar medewerkers niet om andere talen te gebruiken maar biedt wel een duidelijk afsprakenkader, steeds met respect voor de taalwetgeving, en de nodige ondersteuning zodat zij ook nieuwkomers de juiste dienstverlening kunnen bieden. Bijvoorbeeld via het beslismodel taalwetgeving, opleidingen eenvoudig Nederlands, opleidingen taalgerichte vaklessen en het beschikbaar stellen van sociaal tolken.

Deze opleidingen worden door eigen lesgevers of door externe partners gegeven, al dan niet met behulp van een tolk.

9. Afgezien van eventuele kosten voor een tolk, is de kostprijs voor deze opleidingen dezelfde als voor Nederlandstalige opleidingen en examens. Zie antwoord op SV 808 voor een overzicht van het tolkgebruik door VDAB en de kostprijs.
10. Om de werkzaamheidsgraad van 80% te behalen, moeten we inzetten op activering van nieuwkomers. Een derde (27,6%) van de niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij VDAB heeft weinig of geen kennis van het Nederlands. De Vlaamse Regering verplichtte recent de inschrijving bij VDAB van tijdelijk ontheemden en van inburgeraars bij de start van hun inburgeringstraject. Dit vormt een hefboom voor snelle activering. De taalwetgeving geeft ons de nodige handvaten om deze groep zo snel mogelijk aan de slag te krijgen én tegelijkertijd Nederlands te leren.

BIJLAGE

[Brief VCT](#)